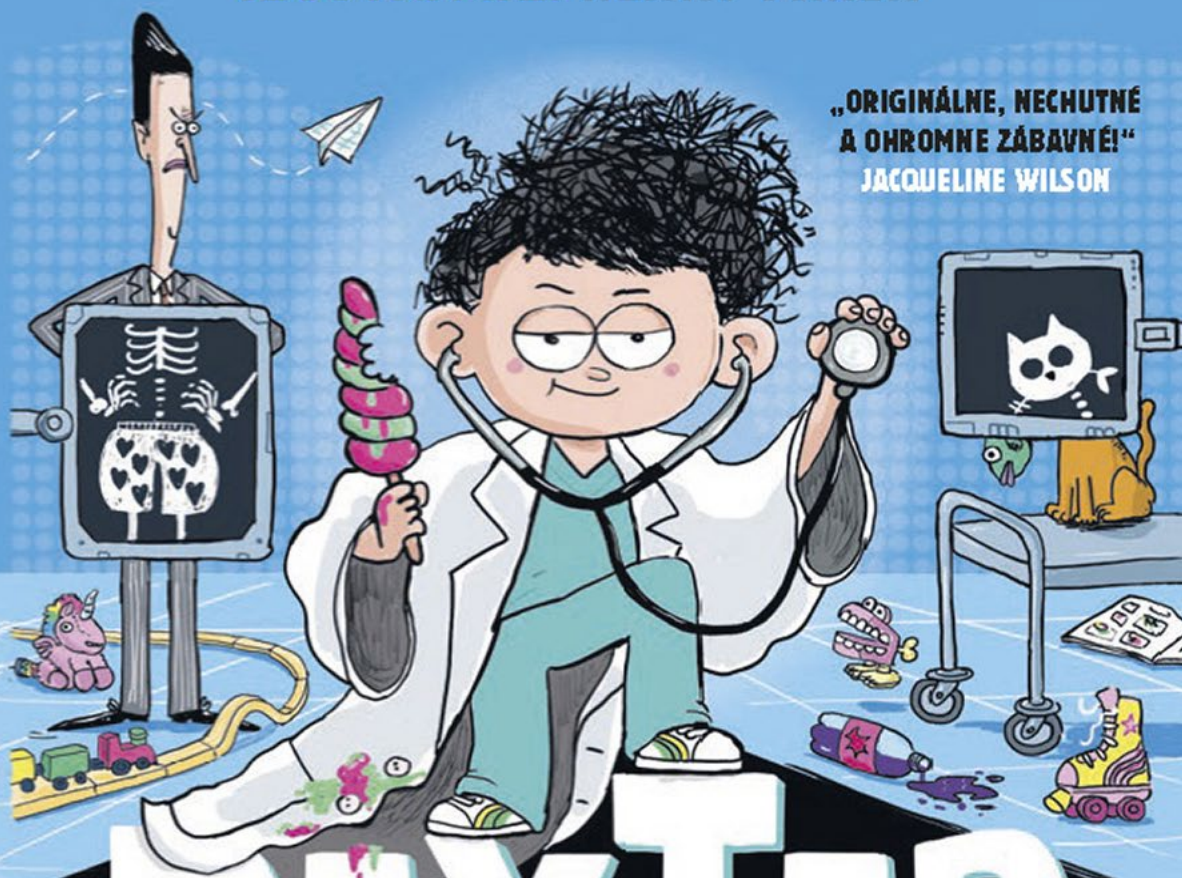

ADAM KAY

ILUSTRÁCIE: HENRY PAKER

„ORIGINALNE, NECHUTNÉ
A OHROMNE ZÁBAVNÉ!“
JACQUELINE WILSON

DEXTER PROCTER

DESAŤROČNÝ LEKÁR

FRAGMENT

Dexter Procter: Desaťročný lekár

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.albatrosmedia.sk

FRAGMENT

Adam Kay

Dexter Procter: Desaťročný lekár – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

DEXTER PROCTER

DESAŤROČNÝ LEKÁR

DEXTER PROCTER

DESAŤROČNÝ LEKÁR

ADAM KAY

Ilustrácie: HENRY PAKER

Preložila: VERONIKA GOLDIŇÁKOVÁ

FRAGMENT

Adam Kay: Dexter Procter the 10-Year-Old Doctor

Copyright © Adam Kay, 2024

Illustrations © Henry Paker, 2024

First published as Dexter Procter the 10-Year-Old Doctor
in 2024 by Puffin Books, an imprint of Penguin Random House Children's.
Penguin Random House Children's is part of the Penguin Random House
group of companies.

No part of this book may be used or reproduced in any manner
for the purpose of training artificial intelligence technologies or systems.

This work is reserved from text and data mining
(Article 4(3) Directive (EU) 2019/790).

Translation © Veronika Goldňáková, 2025

Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2025

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať
a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek
spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa.

Vytažovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4
smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-4908-4

ISBN e-knihy 978-80-566-4914-5 (ePDF)

Tomu oblíbenému z mojich dvoch detí.

KAPITOLA

Pán Graham Procter sa na svoj nudný život sťažoval každému, kto bol ochotný ho počúvať, a aj všetkým ostatným — tých bolo podstatne viac. Pracoval ako zástupca pomocníka zástupcu riaditeľa tímu analytikov na oddelení rámcovania v poradenskej spoločnosti v oblasti manažmentu Bledý, Běžový a Nudný. Musíme pripustiť, že jeho práca bola naozaj nudná — mňa unudilo už len písanie jej názvu. Pán Graham v práci písal nudné správy pre svojho nudného šéfa, šoféroval hnačkovohnedé služobné auto Rover 65, ktoré čitatelia časopisu *Autíčka* odhlasovali za najnudnejšie auto roka osem rokov po sebe. Býval na ulici s názvom Ulica, čo je neuveriteľne nudný názov ulice, v dome číslo 87N, čo je takisto celkom nudné číslo. V skutočnosti aj to

„N“ asi znamenalo „nudné“. Pred domom mal nudnú záhradku s nudným záhradným domčekom, kde mal odloženú kosačku na trávnu, ktorú kúpil za polovičnú cenu, pretože bola taká nudná.

Jednoducho povedané, Graham Procter používal slovo „nudný“ nesmierne často. Teda až do jednej júlovej noci pred desiatimi rokmi. Po nej o nudnom živote už len sníval. Vtedy sa totiž narodil jeho syn Dexter.

Vlastne trochu predbieham. Dávno pred tou júlovou nocou manželka pána Proctera Ellie zistila, že je tehotná, hoci to ste si už zrejme domysleli — tak to väčšinou býva predtým, než sa narodí dieťa. Jej tehotenstvo bolo nanajvýš obyčajné, presne ako každé iné.

Brucho pani Procterovej sa začalo nafukovať ako balón. Hostovskú izbu prerobili na detskú a vymaľovali ju nažltlo, pretože tú farbu majú bábätká rady — ako keby sa mohli sťažovať, ak by sa im nepáčila. Aspoň teda zvyčajne nie. Procterovci absolvovali všetky obvyklé lekárske kontroly a všetky obvyklé vyšetrenia. Pán Procter zísal na rozmazané obrázky a predstieral, že všetko rozozná, hoci snímky vyzerali ako rozladený televízor.

Našťastie, pani Procterová už poznala lekárov a pôrodné asistentky v Lilydaleskej hlavnej nemocnici, pretože tam pracovala ako zdravotná sestra, a tak sa k nej všetci správali mimoriadne milo. Správali by sa tak, aj keby tam nepracovala, pretože lekári, pôrodné asistentky a zdravotné sestry sú mimoriadne milí ľudia.

„Bruchá“
sa v tehotenstve
nenafukujú. Uterusy
áno. Teda, uteri, aby
som použil správne
množné číslo
v latinčine. Úprimne,
nebol si prvým
autorom, ktorého som
chcel osloviť, aby túto
knihu napísal — nebol
si dokonca ani
v rebříčku prvých
500 —, ale keď už si
začal, mohol by
si aspoň dávať pozor
na základné lekárske
fakty? Tu a tam
som pridal nejaký
komentár, dúfam,
že je to OK. DEXTER.

Okrem doktora Edwina Drakea, ktorý je
protivný, neschopný a ešte aj HROZNÉ páchne.

Súhlasím! Mal by to byť preds
môj definitívny životopis.

Pravdepodobne vás zaujíma, čo také nenudné sa stalo v onú júlovú noc. V prvom rade mama pani Procterovej, starká Bet, vyhrala doživotnú zásobu karamelu v online súťaži v hľadaní rozdielov. S príbehom to nesúvisí, ale starká Bet z toho bola nadšená a v tejto knihe musí byť všetko dôsledne zaznamenané. A v druhom rade, pani Procterová začala rodiť.

Náhle pocítila nesmiernu bolesť, vykrikla pár hrozne neslušných slov, ktoré sem ani nesmiem napísať, a pán Procter ju vo svojom hnačkovohedom aute odviezol do nemocnice. A o štyri hodiny, dvadsaťosem minút (a ďalších tristodvadsaťsedem nadávok) sa im narodil syn. Ak si nie ste celkom istí, ako presne sa deti rodia, možno nastal ten správny čas opýtať sa dospelákov. Pokojne choďte, ja počkám, istotne vám to veľmi radi vysvetlia.

V predchádzajúcej vete si povedal, že musíš byť dôsledný, a potom čitateľstvu nevysvetlíš, čo je to pôrod? Čo takto pridať: „Svaly uteru, respektíve maternice, sa každých pár minút naozaj pevne stiahnu a vytlačia dieťa von.“ Vidíš? Brnkačka.

Tak čo, už to viete?

Výborne, môžeme pokračovať.

Povedzme si na rovinu, fakt všetci rodičia si o svojich deťoch myslia, že sú výnimočné. Priateľom posielajú správy ako: „S radosťou vám oznamujeme príchod nášho krásneho synčeka,“ nikdy nie: „Zhrozene

oznamujeme príchod tej čudnej veci, čo vyzerá ako zaslizený mimozemšťan a ustavične len vrieska a kaká.“ A v príspevkoch na Instagram píšú: „Archie práve zložil svoju prvú sonátu!“, ale nikdy nie: „Archie práve napchal mačacie hovienka do hriankovača.“

Lenže keď sa narodil syn pána a pani Procterovcov, boli stopercentne presvedčení, že je výnimočný. Prvý náznak sa prejavil asi štyri sekundy po narodení, keď sa otočil k pôrodnému asistentovi a zreteľne sa ho opýtal: „Môžem si ich požičať?“, schmatol nožnice a sám si prestrihol pupočnú šnúru — ved' viete, tú mazľavú priesvitnú hadicu, ktorá vám pri narodení trčí z pupka.

Netuším, koľko toho viete o novorodencoch, ale zvyčajne nerozprávajú. Ak nerátame zvuky ako „gugú“ a „gagá“. Všetci zízali na zázračné hovoriace dieťa s otvorenými ústami. Teda, takmer všetci — pôrodný asistent odpadol.

„Nepomôže tomu chudákovi niekto?“ povedalo dvadsať sekúnd staré dieťa pána a pani Procterovcov. „Mami, ty si dopraj niekoľko hodín odpočinku na lôžku a potom môžeme ísť domov. Nevieť sa dočkať, keď si pozriem svoj nový príbytok.“

Pán a pani Procterovci neveriacky zízali na syna. Odkiaľ poznal slovo „príbytok“? Odkiaľ poznal akékoľvek slová?

Tá „mazľavá priesvitná hadica“ je v skutočnosti životne dôležitá trubica, ktorá spája matku s dieťaťom v maternici, prináša mu kyslík a živiny a odvádza výlučky. Philip Pullman by ju takto nenazval.

„Ach, prepáč,“ pokračoval. „Mám ti hovoriť mama alebo mamička? Počul som ešte oslovenia mamó a matka, ale tie mi znejú staromódne.“

„Mama je... fajn,“ zahabkala pani Procterová.

„Dobre, výborne,“ odpovedal, „a keď už sme pri menách... vymysleli ste mi už nejaké?“

„Zvažovali sme... Spike?“ nervózne navrhol pán Procter.

„Čo som pes? Nie, to nepôjde.“

Dexter si utrel kúsok slizu z očí a potom sa poobzer-
al po nejakej inšpirácii.

Zbadal fľaštičku dezinfekcie na ruky.

Gelemy? Nie, to je divné.

Potom zbadal plagát o rezistencii na antibiotiká.

Ant? Ani to nie.

Aha ho! Na posteli bol štítok: DEXTERITY
PATIENT MANAGEMENT SYSTEMS.

„Dexter! To je skvelé! Súhlasíte?“

Pán a pani Procterovci od prekvapenia onemeli,
a tak len prikývli.

Ako ste si možno domysleli, správa o rozprá-
vajúcom bábätku sa po nemocnici rozšírila veľmi rých-
lo, asi ako zívanie v dave. O desať minút sa do izby
nahrnuli desiatky lekárov, merali Dextera od hlavy po
päty, svietili mu do očí a uší, prikladali mu na hrud'
studený stetoskop a nechám vás hádať, kam mu strkali

Ten sliz
sa nazýva
vernix caseosa,
čo po latinsky
znamená
syrový povlak,
pekne hnusné.
Bábätká
sú ním pri
narodení
pokryté
a nesmierne
dobře zvlhčuje
pokožku.

teplomer. Do miestnosti napochodoval aj lekár so špi-
catou trojuholníkovou briadkou. Zazeral na Dextera,
akoby mal päťdesiatpäť hláv, potom ho trochu poštu-
chal a čosi si zapísal.

„Pán a pani Procterovci, azda pochopíte, že ho mu-
síme vyšetriť,“ povedal doktor Trojuholníková Brada.
„Nebude to nič dramatické, len mu spravíme ster z lí-
ca, pár krvných testov, rýchlu magnetickú rezonanciu
a odoberieme mu trochu miechovej tekutiny. Je to sku-
točne nezvyčajný novorodenec.“

„Prepáč, bradáč,“ povedal Dexter tak hlasno, až sa
doktorovi po nose skĺzli okuliare. „V prvom rade, ho-
vor so mnou priamo. A po druhé, nič také nebude. Som
úplne normálny a nepotrebujem žiadne vyšetrenia.
Som len... ja.“

Pani Procterová si všimla, že Dextera všetok ten
rozruch rozhorčil.

„Je to od vás veľmi milé,“ povedala lekárovi, „ale ak
vám to neprekáža, radšej by sme šli domov a oddýchli
si pri šálke čaju.“

„Pre mňa len mlieko, ďakujem,“ zapojil sa Dexter.
„Kofeín je v mojom veku nevhodný.“

Ďalší lekár, s okuliarmi veľkými ako popolníky,
strčil pani Procterovej teplomer do ucha: „S teplotou
štyridsaťjeden celých tri vás v žiadnom prípade ne-
smieme pustiť domov.“

„Podľa mňa by ste jej namerali celkom normálnu teplotu, keby ste ten teplomer nepoložili na radiátor,“ namietol Dexter.

A mal pravdu, čo sa v nasledujúcich dňoch a rokoch stalo zvykom, a tak Procterovcov prepustili z nemocnice a poslali domov. Odvtedy pán Graham už nikdy v živote nepoužil slovo „nudný“.

KAPITOLA

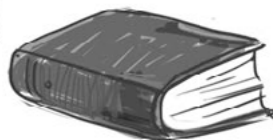

Pokiaľ nie ste
Doctor Strange alebo
Doctor Who.

Čas plynul, pretože tak to s časom býva, a kým ostatné deti trávili dni bľabotáním a kakaním, Dexter čítal, čo sa mu dostalo pod jeho drobné rúčky tučnučké ako buchtičky. Do troch mesiacov už vedel násobiť všetkými číslami až do dvestosedemdesiatdeväť, čo bolo celkom užitočné, pretože jeho obľúbená detská kaša (obzvlášť hnusne znejúca kombinácia melóna a sladkej kukurice) stála dve libry sedemdesiatdeväť centov. V šiestich mesiacoch už prečítal všetky detské knihy z knižnice.

Nemusíš mi
závidieť môj
vycibrený vkus.

Moje ruky nie sú a nikdy neboli ako žiadne
pečivo. Ak by som si objednal croissant
a našiel v ňom dvadsaťsedem kostí,
určite by som sa naň poriadne sťažoval.

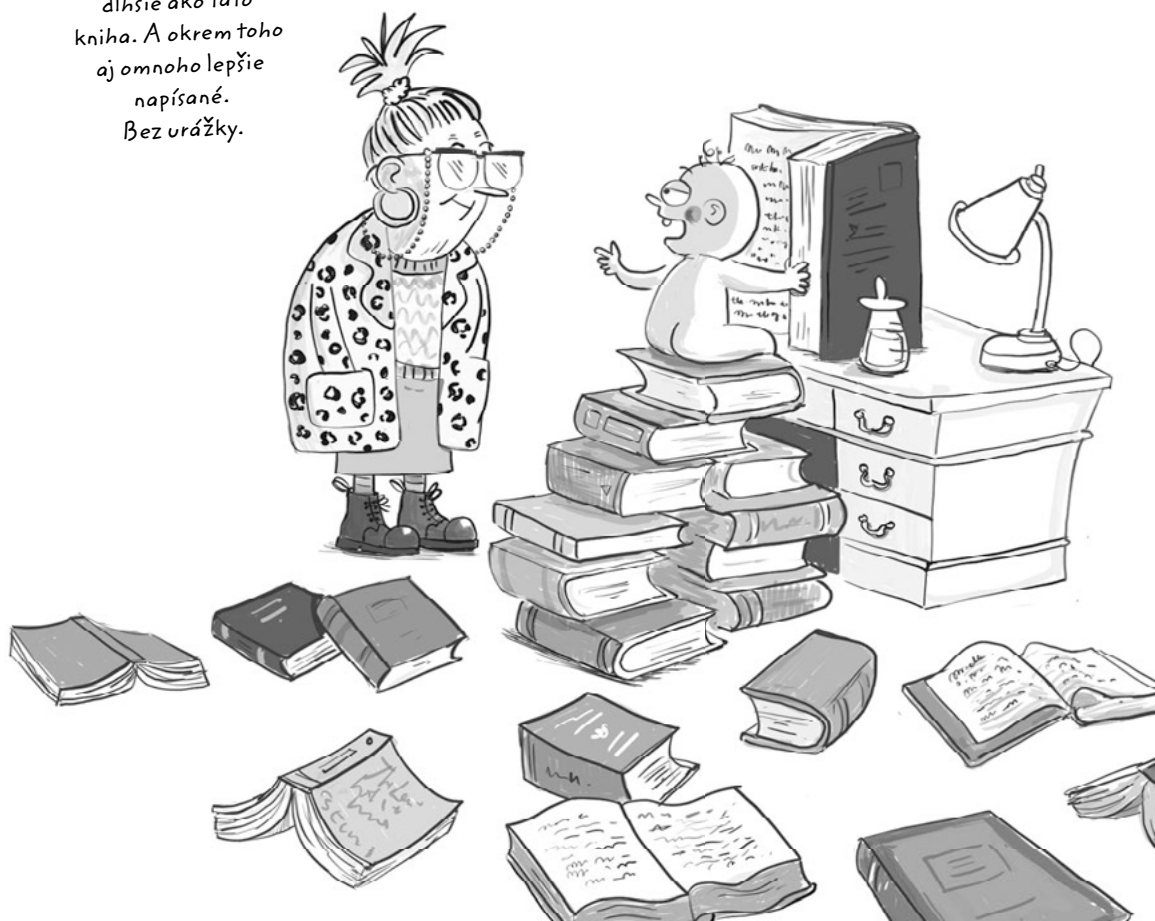

„Táto bola dobrá,“ hovorieval starkej Bet, ktorá sa k nim nakrátko presťahovala, aby pomohla s umývaním a vymieňaním plienok, „ale nemáš niečo dlhšie? Alebo s lepším dejom? Prečo nikto nezavolať políciu, keď všetky tie deti zmrzčili v továrni na čokoládu?“

Do deviatich mesiacov Dexter prečítal všetky stránky Wikipédie. A do jedenástich ich prečítal aj po kórejsky a po poľsky.

Na Wikipédii je takmer sedem miliónov článkov a v tlačenej podobe by boli asi dvestotisíckrát dlhšie ako táto kniha. A okrem toho aj omnoho lepšie napísané. Bez urážky.

„Možno by som sa mal pridať do Mensy,“ povedal Dexter jedného dňa starkej Bet. „Je to skupina pre extrémne múdrych ľudí a ja som presvedčený, že som jedným z nich.“

A tak sa vo veku presne jedného roka stal najmladším členom Mensy, hoci sa celkom často sťažoval, že ostatní členovia nie sú dostatočne múdri.

Krátky pobyt starkej Bet u Procterovcov sa predĺžil a nakoniec zostala nastálo. Pán a pani Procterovci z toho mali radosť, pretože ak by odišla, sami by si neporadili. A starká Bet mala ešte väčšiu radosť, pretože rada trávila čas so svojim geniálnym vnukom — s ktorým iným dieťaťom by sa mohla porozprávať o najnovšej časti svojho obľúbeného televízneho seriálu *Detektív LaPomme*? Aj Dexter s ňou rád trávil čas. Ľudia naňho na ulici zízali a jeho mama vždy panikárila a googlila, či sa správa „normálne“, ale starká Bet jednoducho brala Dextera takého, aký bol.

Raz v stredu starká dopozerala epizódu seriálu *Detektív LaPomme a Záhada zmiznutého ústneho organu* a chystala sa na pravidelný kvíz v Popoludňajšom klube v komunitnom centre.

„Môžem ísť s tebou, starká? Určite sa ti zídeme,“ žobronil dvojročný Dexter, hoci bol zhruba o osemdesiat rokov mladší než priemerný člen Popoludňajšieho klubu.

„Obávam sa, že by to vyhodnotili ako podvádžanie, uhorčička,“ povedala starká.

„Keď používaš Alexu na riešenie krížoviek, vtedy ti podvádžanie neprekáža,“ namietal Dexter.

„Podvádžanie nie je dobré nikdy,“ zabrbľala starká a jej tvár sa zladila s odtieňom jej jasnoružového rúžu.

„Takže súhlasíš so Sofoklovým výrokom *Radšej by som zlyhal so ctou, než vyhral podvodom?*“

„S akým Sofoklom?“ hlesla starká.

„S tým dramatikom, narodeným roku 496 pred naším letopočtom v starovekom gréckom meste Hippeios Kolonos, kde...“

„Vieš ty čo,“ prerušila ho starká, „možno by si predsa len mal ísť so mnou. Vzduch ti prospeje, nazbieraš trochu vitamínu C.“

„Vitamínu D,“ opravil ju Dexter.

Hovorí sa, že nie je dôležité vyhrať, ale zúčastniť sa. Starká s tým z duše nesúhlasila — jediné, čo ju zaujímalo, bola výhra. Ak sa aj súťažilo o niečo, čo ani nechcela alebo nepotrebovala — ako o nafukovacie kladivo alebo škrabadlo pre mačku —, hodila to do kôlne vedľa nudnej kosačky na trávnu. Hlavne, že vyhrala.

Odstavila Dexterov kočík vo vestibule komunitného centra a usadila sa na svoje zvyčajné miesto pri stole v zadnom rade.

„Sedávam tu, aby odo mňa nikto neodpisoval,“ vysvetľila Dexterovi.

„Bolo by fakt hrozné, keby na tomto kvíze niekto podvádzal...“ sarkasticky odpovedal Dexter, na čo mu starká strčila do úst cumel'.

Niektó povie „sarkasticky“, ale ja uprednostňujem „rozkošné“.

Z prednej časti miestnosti zahrnel hlasný hlas.

„Usadte sa, kvíz začína o dve minúty.“

„To je Vinco Mäsiarik,“ zašepkala starká.

„Vedie kvíz.“

„Mäsiarik je zaujímavé priezvisko,“ poznamenal Dexter.

„To nie je priezvisko, len ho tak voláme, pretože kedysi pracoval v mäsiarstve,“ objasnila starká.

Zahrnel z niečích úst, nie len tak odnikiaľ. Tejto knihe by neuškodila trocha precíznosti. Myslíš si, že by Pullman pristal na redakciu?

Starší pán pred nimi sa otočil. Volal sa Jeremy Elston a jeho hlava vyzerala, akoby niekto na vajce nalepil štyri vlasy.

„S kým sa to zhovárate?“ vyzvedal.

„S nikým, Jeremy,“ uistila ho starká a nasadila svoj najnevinnejší výraz. „Len sa hrám s vnúčikom. Asi sa vám znovu pokazilo načúvadlo.“

Starká sa naklonila k Dexterovi a najtichšie, ako to len šlo, mu zašepkala: „Mal by si si mi sadnúť na kolenná, aby nikto nevedel, že... mi trochu vylepšuješ odpovede. Budeš robiť len gúgu, gagá ako všetky tie nudné deti. A keď napíšem nesprávnu odpoveď, poklepeš ma po nohe a ja sa opravím.“

Vinco si nahlas odkašľal, aby upútal pozornosť hráčov. „Staré dámy a starí páni! S radostou vám oznamujem, že prvá cena je fén na psy!“ Zdvihol ho do vzduchu a v miestnosti sa ozvalo udivené „óóch!“, hoci nikto z prítomných nemal psa. Penelope Thruppová mala škrečka menom Clive, ale Clive nikdy nezmokol a fén by ho zaiste odfúkol.

„Prvá otázka znie,“ zvolal Vinco takým hromovým hlasom, že ani nepotreboval mikrofón, „čo je to arachibutyrofóbia?“

Starká zabubnovala po stole dlhými ružovými nechtami, na chvíľu sa zamyslela a potom napísala

↙
Strach z pavúkov
je arachnofóbia,
ako vie hádam
každý, kto má viac
ako štyri týždne.

„strach z pavúkov“. Dexter ju okamžite potľapkal po nohe. Starká „náhodou“ zhodila pero zo stola a zohla sa poň tak, že mala ucho rovno pred Dexterovými perami.

„Je to strach z toho, že sa človeku prílepí na podnebie arašidové maslo,“ pošepkal Dexter tónom, akoby šlo o štátne tajomstvo, a starká rýchlo prepísala odpoveď.

„Druhá otázka,“ pokračoval Vinco. „Za čo získaval ceny Abraham Lincoln predtým, než sa stal americkým prezidentom?“

Starká znovu poklopala nechtami po stole tak silno, až sa jej jeden odlúpol a pristál v Jeremyho brusnicovej šťave. Starká napísala „matematika“ a ani ju veľmi neprekvapilo, keď ju Dexter znovu potľapkal po nohe.

„Bolo to zápasenie!“ zašepkal jej Dexter do ucha, keď sa zohýnala po pero, ktoré jej náhodou druhýkrát padlo na zem. A starká Bet po druhý raz prepísala odpoveď.

„A posledná otázka v tomto kole znie,“ napínal Vinco, „koľko kostí majú žraloky?“

Tentoraz sa starká ani len nepokúsila uhádnuť odpoveď, rovno šmarila pero na zem.

„Ani jednu,“ zamrmľal jej Dexter do ucha, a keď sa

Jeremy otočil, rýchlo dodal: „Gú-gu, gá-ga.“

Hneď to vysvetlím.
Kostra žraloka sa
skladá z chrupavky,
ktorá je omnoho
mäkšia než kosť.
V podstate je to
hmota, z ktorej sú
aj naše uši a nos,
ale to hneď
neznamená, že sme
šťastí žraloky.

Jeremy si odpil z brusnicovej šťavy, v hrdle ho poštekľil starkej necht a on znechutene vyplul tekutinu na zem.

Na konci každého kola si účastníci kvízu museli vymeniť súťažné hárky s inou osobou, ktorá skontrolovala správnosť odpovedí.

„Nie je to zlé,“ skonštatoval Jeremy, keď starkej vracal hárok, „dve odpovede z troch.“

Dexterovi sčerveneli uši a vyzeral, že mu čochvíľa z nosa vytryskne plameň. Schmatol papier zo stola.

„To je nechutné, hanebné a poľutovaniahodné,“ zasýčal.

„Na chybách nie je nič zlé, Dexter,“ chlácholila ho starká a usilovala sa pritom skryť sklamanie, že nevyhrá fén na psiu srst'. „Všetci sa mýlime.“

„Ja teda nie!“ zvolal Dexter tak nahlas, až sa Vincovi nadvihla parochňa na čele. „Napísala si jednu, ale ja som ti povedal ani jednu!“

Po Dexterovom drobnom výbuchu sa zbehlo viacero udalostí. V prvom rade, niekoľko stareniek a starčekov odpadlo. Našťastie, podľa milých ľudí zo záchranej služby nešlo o nič vážne a všetci budú v poriadku. Po druhé, Jeremymu Elstonovi padla sánka, otočil sa k nim a užasnuto prehovoril: „Hovoriace batola? Malo by byť v labáku!“

Dexterovi sa zachvela horná pera. „A vy by ste si mali kúpiť ústnu vodu. Z úst vám páchne ako z bizónieho zadku. Starajte o seba, vy starožitný hlupák!“ odvrkol, čo vôbec nebolo pekné.